

Strophosoma capitatum

Strophosoma capitatum er en art innen gruppen bredsnutebiller. De finnes i store deler av landet og spiser på mange ulike vekster, men arten har ikke norsk navn. Den har vanligvis ikke vært regnet å være en alvorlig skogskadegjører i Norge, men høye populasjoner på nye hogstflater med lite markvegetasjon kan føre til total avnåling på små granplanter.

Figur 1. Bredsnutebilleren *Strophosoma capitatum* blir 3–5 mm.
Foto: E. Fløistad

Biologi og livssyklus

Billene er 3–5 mm lange og grålige i fargen (Fig. 1). Bredsnutebiller kan ikke fly. De sprer seg derfor ved å gå. Biologien og livssyklusen til *Strophosoma capitatum* er relativt dårlig kjent, men etter store skader i danske pyntegrøntplantasjer ble det gjennomført en del studier i *Abies*-plantasjer i Danmark med sikte på å utvikle metoder for biologisk bekjempelse.

Etter overvintring legger de voksne billene egg om våren. Larvene utvikles etter om lag tre uker og spiser på røtter av mange ulike vekster. Det er ikke kjent om larvene fører til skader på røttene av kulturplanter i skogen eller om de finner største delen av sitt føde i den naturlige vegetasjonen.

Figur 2. De voksne billene av *Strophosoma capitatum* kommer frem i august og har da næringsgnag. Foto: E. Fløistad

Forpoppingen skjer på sensommeren, samme året eller året etter eggleggingen. De voksne billene kommer frem i august og har næringsgnag på granplantene fra ettersommer til høsten (Fig. 2). De voksne billene overlever vinteren før egglegging neste år. Larvene kan trolig også overvintre. I så fall tar utviklingen halvannet år fra egglegging til voksen bille er utviklet.

Figur 3. Skade forårsaket av *Strophosoma capitatum* som har gitt nærmest totalt nåletap på nyplantet gran. Foto: E. Fløistad

Figur 4. Moderat nåletap forårsaket av *Strophosoma capitatum*. Foto: E. Fløistad

Skader på granplanter

Under spesielle forhold har vi sett at større populasjoner kan bygge seg opp lokalt og gjøre gnag på tusenvis av planter på et felt (Fig. 3 og 4). Også nålene på naturlig foryngnet gran blir gnagd på.

Størst skader blir det på nye hogstfelt hvis tilgangen på annen markvegetasjon er begrenset. Billene gnager på barnåler av gran, men også andre arter. I ekstreme tilfeller med lite føde kan de også gnage på barken av granplantene. Nåler som er gnagd blir ofte stående igjen som «dårlige sagblad» og gir et karakteristisk skadebilde (Fig. 5).

Figur 5. Nåler av gran som er gnagd av *Strophosoma capitatum* gir et karakteristisk skadebilde. Foto: E. Fløistad

Billene skader vanligvis ikke knoppene, og de små granplantene kan da overleve hvis de er godt etablert og de ikke blir beitet på nytt neste sesong.

De massive skadene som er observert på Østlandet i 2019 har rammet plantefelt både med voksbehandlede planter og planter behandla med kjemisk plantevernmiddel (Fig. 6).

Figur 6. Skader forekommer både i granplantefelt med voksbehandlede planter og på planter behandla med kjemisk plantevernmiddel. Foto: E. Fløistad

Tekst: Torstein Kvamme og Inger Sundheim Fløistad, NIBIO
E-post: inger.floistad@nibio.no

Faktaarkene i denne serien er utarbeidet med støtte fra Landbruks- og matdepartementet

Hele serien kan lastes ned fra www.nibio.no/skogplanter